

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Budgetgaranti).

Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 16/1 91. Første behandling 24/1 91. Betænkning 23/5 91).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

25) Anden behandling af lovforslag nr. L 102:

Forslag til lov om ændring af de kommunale styrelseslove m.v. (Offentligt udbud af fast ejendom, diæter og tabt arbejdsfortjeneste m.v.).

Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 30/1 91. Første behandling 5/2 91. Betænkning 23/5 91).

Der var stillet 9 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Graversen (S):

Inden jeg kommenterer lovforslaget som helhed, vil jeg godt sige, at vi efter en henvendelse fra Kommunernes Landsforening ønsker at få forslaget tilbage til udvalget til en kort gennemgang.

Det andet, jeg vil sige, er, at der er et flertal omkring den del af betænkningen, som angår diæter og vederlag – jeg henviser til betænkningens første side. Det samme flertal ønsker, at sidste linie i den trykte version af betænkningen, hvor der står: »i det omfang, varetagelsen falder uden for normal arbejdstid«, udgår. Det er noget redaktionelt.

Så vil jeg godt sige med hensyn til lovforslaget om ændring af de kommunale styrelseslove, at man umiddelbart skulle tro, at det har fået en meget grundig behandling i udvalget, for det er jo meget længe siden, at forslaget blev fremsat, og det var til første behandling så langt tilbage som den 5. februar 1991. Jeg må imidlertid tilstå, at det nok har været en mere langvarig end grundig og saglig behandling, og det skyldes ikke mindst ministerens utilfredsstillende svar på utallige af spørgsmålene.

Socialdemokratiet ønsker meget gerne at medvirke til enighed om lovgivning om kommunale forhold, og det har vi da også god erfaring med, men i denne sag må jeg tilstå at ministeren har været utrolig stivnakket og ikke har været til at tale med om en bestemt del af forslaget, nemlig for så vidt angår offentligt udbud af kommunal ejendom. Det er ikke kun os, der siger det. Vi har haft henvendelser fra Kommunernes Landsforening, hvor der jo også sidder fornuftige Venstrefolk. Vi har haft masser af protester, også fra enkelte kommuner, om specielt den enkelthed i lovforslaget, der har med offentligt udbud at gøre.

I princippet er vi naturligvis enige, og det, der sker ude i de enkelte kommuner, er da også, at man selvfølgelig generelt sælger til kostpris, men som en konservativ rådmand i Århus har sagt meget klart, og som mange andre siger: Al boligplanlægning vil blive umuliggjort, hvis denne del af ministerens ændringsforslag bliver gennemført.

Vi har i denne anledning haft samråd med ministeren, vi har stillet snesevis af spørgsmål til ministeren, og vi har også fået svar fra mini-

[Graversen]

steren, men desværre utilfredsstillende og efter vor bedste overbevisning vildledende svar om den enkelthed i lovforslaget. Vi har den opfattelse, at ministeren på dette område er urokkelig og faktisk kører et ideologisk løb. Måske forstår jeg nu bedre, at man i Helsingør Kommune ikke har noget som helst almennyttigt boligbyggeri.

Men der er heldigvis – og det er vi meget glade for – et flertal i Folketinget imod dette ændringsforslag fra ministeren. Jeg vil meget gerne her sige tak til både SF og De Radikale, fordi de har villet være med til at forpurre dette anslag fra ministerens side imod det kommunale selvstyre og imod det, vi samlet kalder for kvotebyggeri.

Jeg vil også gerne sige tak til CD, fordi vi nu endelig kunne få et afsnit ind i betænkningen, der pålægger ministeren at udarbejde et lovforslag i 1991-92, der skal sikre, at udbetalte vederlag og diæter ikke fremover modregnes i efterløn og dagpenge. Vi synes, det er rimeligt, at det nu langt om længe bliver gennemført. Ønsket har været fremsat mange gange før, ja, faktisk hver gang vi har haft de kommunale styrelseslove til behandling her i Tinget, men ministeren har hver gang henvist til besværligheder med at gennemføre et sådant lovforslag. Nu bliver ministeren pålagt at gøre det, og det må selvfølgelig være op til ministeren og embedsstanden at finde ud af, hvordan det så skal gøres.

De øvrige forslag fra ministerens side kan vi godt gå ind for, og vi stemmer også for loven med de af os og nogle af ministeren stillede ændringsforslag. Jeg vil dog sige med hensyn til ministerens forslag om mellemværender mellem kommunerne og de kommunale forsyningsvirksomheder, at vi er enige med Kommunernes Landsforening i, at det er unødigt detailregulering i en sag, som har betydning for nogle kommuner. Men i øvrigt er vi stort set enige i ministerens principielle holdning til disse mellemværender imellem forsyningsvirksomheder og kommunekasser.

Vi er enige i de øvrige elementer i lovforslaget: større mulighed for at indkalde stedfortrædere, frivillighed med hensyn til at udbetale diæter eller vederlag og deltagelse i kommunalt betalte kurser og lignende.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal sige om et af ændringsforslagene, at

jeg er udmærket tilfreds med det, og jeg synes ikke, at Det Radikale Venstre skal have andet end tak for, at det er gået med til det. Det gælder ændringsforslag nr. 9, som jo handler om, at hvor der er tale om salg til bygherrer af offentligt støttet byggeri, behøver vi ikke at ændre reglerne; det er faktisk det, der står.

Det har været en underlig behandling af denne sag og dette punkt, for i vores bestræbelser på at finde ud af, hvad der egentlig mentes med bestemmelsen, har vi hele tiden fået svaret: Jamen der er ikke noget nyt i det, for sandheden er, at alt stort set bliver udbudt i offentligt udbud i forvejen. Vi syntes ærlig talt, at det var lidt underligt, at man absolut skulle have bestemmelsen igennem, når den ikke ændrede noget som helst.

Jeg må sige, at jeg har fået det indtryk – men jeg håber da ikke, det er rigtigt – at vi har en indenrigsminister, der taler meget om regelforenklings, men her er der altså tale om, at man vil lovgive på et i forvejen klart område, hvor tingene er, som indenrigsministeren ønsker det, men der skal bare lovgives om det alligevel.

Derfor kan det nok ikke være helt rigtigt, at der ikke sker nogen ændring med det. Det er baggrunden for det ændringsforslag, som Socialdemokratiet, SF og Det Radikale Venstre er blevet enige om, og jeg synes, det er udmærket, at vi har fået det ind.

Egentlig synes jeg, at hvis indenrigsministeren ikke er uenig i, at der ikke sker noget ved den bestemmelse, der står i lovforslaget, så burde indenrigsministeren fra et borgerligt parti stemme for det ændringsforslag, men nu får vi se, om de gør det. Hvis der ikke er nogen ændring i forhold til det bestående, er der jo ingen grund til ikke at stemme for det ændringsforslag, der er lavet af de tre partier.

Jeg skal i øvrigt sige, at jeg synes, at forslaget for så vidt er rimeligt nok. Det er vigtigt, at kommunerne får nogle muligheder for ikke at blive detailstyret på så mange områder, og her har vi fået nogle fornuftige områder fra indenrigsministerens hånd – med en enkelt undtagelse, hvor man siger: Her behøver vi ikke at have så mange detaljer på. Det er udmærket.

Jeg er lidt ked af, at indenrigsministeren nu skal sidde og forhandle forrentning. Det synes jeg ikke er rimeligt, men jeg må nok se i øjnene, at der er et stort flertal, der synes, man skal det, og o.k., så må vi leve med det.

[Lilli Gyldenkilde]

Men jeg skal altså anbefale, at man er opmærksom på ændringsforslag nr. 9, og de medlemmer af den borgerlige regering, indenrigsministeren inklusive, som ikke mener, at der er tale om nogen forandringer i forhold til det lovforslag, der er fremsat af indenrigsministeren, bør faktisk stemme for dette ændringsforslag.

Poul Nødgaard (FP):

Fremskridtspartiet er i det store og hele tilfreds med de ændringer af styrelsesloven, som dette lovforslag lægger op til. Her vil jeg særlig nævne, at indenrigsministeren nu får mulighed for at påse, at kommunerne forrenter kloakbidrag, som er opkrævet hos borgerne, men som endnu ikke er anvendt til deres formål, nemlig etablering af kloak- og renseanlæg.

Hvad Fremskridtspartiet er allermest glad for, er, at indenrigsministeren også får mulighed for at påse, at kommunerne ikke anvender de opkrævede kloakbidrag til den daglige drift. Det er givet, at en del kommuner i den nuværende vanskelige økonomiske situation er fristet til at løse deres akutte problemer gennem borgernes kloakpenge. Det sættes der nu med denne lov en effektiv stopper for.

På et enkelt punkt er Fremskridtspartiet helt uenig i loven, og her kan jeg rette skytset mod Socialdemokratiet, SF og De Radikale, der har fundet ud af, at kommunal jord skal kunne sælges til bygherrer, der vil opføre offentligt støttet byggeri, uden at jorden på forhånd bliver udbudt offentligt. Dette betyder, at specielt landets socialdemokratiske borgmestre får mulighed for at skalte og valte med den kommunale jord, uden at der sker offentligt udbud. Noget sådant burde ikke kunne ske i et veloplyst land som Danmark.

Ole Vig Jensen (RV):

Vi kan i Det Radikale Venstre støtte de af indenrigsministeren stillede ændringsforslag, det gælder også ændringsforslaget, som skærper reglerne for anvendelsen af de midler, der opkræves til udbygning af forsyningsvirksomhederne. Det vil være meget få kommuner, der vil være generet af en sådan bestemmelse. Til gengæld må man sige, at erfaringerne indtil nu bekræfter, at det er rigtigt at gennemføre det pågældende ændringsforslag.

Vi kan tiltræde det af Socialdemokratiet stillede ændringsforslag, som i særlige tilfælde

undtager fra offentligt udbud i forbindelse med planlægning af støttet byggeri. Det har været et meget stærkt ønske fra de kommunale organisationer, og vi kan se, at det i særlige tilfælde kan være hensigtsmæssigt, at man kan fritages for at foretage offentligt udbud. Men jeg understreger – endda meget gerne – at det fortsat gælder, at man skal sælge sin jord til markedsprisen, og det vil fortsat være sådan, at en kommunalbestyrelse, hvis den ikke lever op hertil, vil kunne drages til ansvar – både kommunalbestyrelsen og dens enkelte medlemmer.

Vi kan støtte lovforslaget, når det kommer til tredje behandling.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Med udvalgsbetænkningen har et flertal i udvalget støttet stort set hele det lovforslag, som regeringen har fremsat, og det kan jeg kun være tilfreds med og sige tak for.

Til gengæld kan det undre noget, at et princip om offentligt udbud i den grad kan give anledning til debat, et princip, som Folketingets ombudsmand har efterspurgt om ikke man burde overveje at indføre, nemlig at man altid udbyder ejendomme ejet af offentlige myndigheder offentligt til salg. Det er et princip, der gælder på statens område, og det bør ud fra en hæderligheds- og en rimelighedsbetragtning også gælde på det kommunale område.

Hr. Graversen siger, at der er givet vildledende svar, og jeg er klar over, at det har hr. Graversen belæg for at sige. Jeg glæder mig til at se den klare dokumentation for en sådan påstand, der i modsat fald kun kan stemple hr. Graversen selv. En undtagelse af salg til almennyttigt boligbyggeri fra kravet om offentligt udbud indebærer ikke, at kommunerne også kan træffe beslutning om en bestemt ejerform for bebyggelsen på kommunal jord, der ønskes afhændet.

Når fru Lilli Gyldenkilde siger, at indenrigsministeren har sagt, at dette lovforslag ikke ændrer de eksisterende regler, så er de regler, som lovforslaget ikke ændrer, de regler, som kommunen kan beslutte efter, når den vil sælge jord. Lovforslaget forpligter kommuner til, hvis der ikke er saglig grund for andet, at udbyde jord eller ejendomme offentligt, når de skal afhændes. Det nye er, at der bliver en pligt til at udbyde offentligt, det er der ikke i dag. Og det er ikke sådan, at der altid forekommer offent-

[Indenrigsministeren]

ligt udbud, for det gør der ikke på væsentlige områder.

Der ændres derimod ikke på de regler, der gælder for, til hvem en kommune kan sælge. En del af reglerne er fastlagt i planlovgivningen og boliglovgivningen, ikke i styrelsesloven, og det, der ændres her, er alene det, der vedrører styrelsesloven, nemlig kravet om offentligt udbud.

Under alle omstændigheder skal salget – også til boligselskaber – ske til markedspris. Det er anført i bemærkningerne til ændringsforslaget, at en kommune skulle være berettiget til at sælge en grund til et almennyttigt boligselskab, selv om en anden køber er villig til at betale en højere pris for grunden, og jeg må sige, at dette ganske enkelt ikke er i overensstemmelse med gældende ret. Hvis der er en køber, der vil betale en højere pris, er denne højere pris markedsprisen. Salg til boligselskabet til en lavere pris vil derfor være et salg under markedsprisen og dermed i strid med lovgivningen, og jeg vil gerne påpege, at i et sådant tilfælde kan der opstå spørgsmål om erstatningsansvar for de kommunalbestyrelsesmedlemmer, der har stemt for en beslutning om salg til en lavere pris end markedsprisen.

Må jeg så endelig sige, at jeg har noteret, at et flertal i udvalget har opfordret regeringen til i den kommende folketingssamling at fremsætte et lovforslag, der sikrer, at der ved udbetaling af vederlag, diæter m.v. ikke sker reduktion i arbejdsløshedsunderstøttelse og efterløn i henhold til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring. Dette er lovområder under arbejdsministeren, og derfor har jeg underrettet arbejdsministeren herom. Derfor er der ikke tale om, at indenrigsministeren i sit eget lovforslag ikke ville ændre disse vilkår, for det hører ikke under indenrigsministerens lovområde.

Graversen (S):

Må jeg godt sige, for at der ikke skal være nogen som helst tvivl om det, at det, der sker ude i kommunerne i øjeblikket, naturligvis er, at man sælger til markedspris, og det er understreget i vores bemærkninger til ændringsforslaget, at det fortsat skal ske til markedspris.

Men ét er imidlertid teori og principper, noget andet er praksis, og det forslag til ændring, boligministeren har fremsat her, vil ødelægge utrolig meget i praksis ude i kommunerne, hvor man har erfaring for et godt, gnidningsfrit sam-

arbejde med f.eks. boligselskaber om boligbyggeri af enhver art, herunder almennyttigt boligbyggeri, andelsboliger osv. Det er synd, hvis det samarbejde skal ødelægges af nogle kluntede paragraffer, og det er det, vi reagerer imod, vil vi godt oplyse ministeren om.

Naturligvis skal salg fortsat ske til markedspris, men i det øjeblik en kommune har planlagt et område udlagt til f.eks. almennyttige boliger, har udlagt det og vedtaget, at der skal være almennyttige boliger, kan man naturligvis til enhver tid diskutere, hvad den reelle markedspris er på det område, som man nu har bestemt skal udlægges til det byggeri. Og det er dér, vi mener ministerens forslag vil lægge hindringer i vejen og ødelægge meget af det smidige samarbejde, der hidtil har været.

Med hensyn til diæters modregning i efterløn og dagpenge er det muligt, at det ikke er ministerens bord, men det har dog med ministerens område at gøre, og det, vi har sagt i betænkningen, er, at det nu er op til ministeren at få forhandlet sig frem med arbejdsministeren og eventuelt andre om at få det her på plads. Vi synes, det er rimeligt.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det, der kalder mig herop, er selvfølgelig det, ministeren siger om, at tabt arbejdsfortjeneste og eventuelle fradrag i arbejdsløshedsforsikring og efterløn ikke hører hjemme i dette lovforslag. Nej, det er vi enige i, og derfor har vi også skrevet det som et betækningsbidrag til dette lovforslag.

Det optog en stor del af førstebehandlingen. Hvis man læser i de grønne hæfter, vil man kunne se, at da vi havde dette forslag til første behandling, inddrog vi det aspekt. Vi har inddraget dette aspekt og stillet spørgsmål om det og fået svar oversendt fra Arbejdsministeriet til indenrigsministeren og videresendt til udvalget, som behandlede denne sag, fordi vi nu i årevis i Kommunaludvalget og i Arbejdsmarkedsudvalget har arbejdet med den uden at kunne komme nogen vegne med den.

Et flertal har nu udtrykt ønske om, at der kommer et forslag om, hvorledes man sikrer, at det ikke bliver ved at være sådan, at arbejdsløse og efterlønnere faktisk er dårligt stillet, hvis de vover at gå ind i kommunalt arbejde eller for den sags skyld andet borgerligt ombud. Det bli-

[Lilli Gyldenkilde]

ver vi nødt til at se på, for det er ikke rimeligt, som reglerne er i øjeblikket. Vi har altså valgt at hæfte det på her, fordi det var en del af førstebehandlingen, og fordi det har været en del af udvalgsarbejdet.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg har fuld forståelse for fru Lilli Gyldenkil- des synspunkt og konkluderer så, at man ikke kan bebrejde indenrigsministeren, at han ikke har ændret loven.

Må jeg sige til hr. Graversen, at hr. Graversen har det synspunkt, at kluntede regler ikke skal kunne hindre kommunerne. Jeg går ud fra, at man i Folketinget er enig i, at kommunerne skal efterleve de lovregler, der gælder, jeg går ud fra, at kommunerne ikke kan tiltage sig be- føjelser, der går imod lovgivningen, og jeg går ud fra, med den erfaring, hr. Graversen har, at vi kan være enige om, at der ikke er hjemmel i lovgivningen for en kommune til at bestemme ejerformen. Man kan godkende boligbyggeri og etagebyggeri, men ikke ejerformen, den kompetence har kommunalbestyrelsen ikke. Jeg påpeger, at der står i betænkningen nederst på side 7, sidste linie efter punktummet, og videre på side 8:

»Tilsvarende kan et almennyttigt boligselskab opleve, at de (ofte omkostningskrævende) forberedelser må kasseres, fordi en anden by- herre giver et marginalt højere tilbud på ejen- dommen og dermed erhverver denne.«

Ja, og det er kommunen pligtig til at forholde sig til, det kan man ikke tilsidesætte. Sådan er definitionen af markedspris. Man kan ikke i en betænkning anføre et eksempel uden at være opmærksom på, at det er i strid med gældende bestemmelser. I stedet må man lave de gæl- dende bestemmelser om, så må man ændre planlo- ven og boliglovgivningen og ikke blot opfordre kommunerne til at begå ulovligheder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 58 stemte for, 63 imod.

Ændringsforslag nr. 4 og 5, § 1 med de fore- tagne ændringer og ændringsforslag nr. 6
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8 og 9, § 2 med de fore- tagne ændringer og §§ 3-7
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Lovforslaget går herefter til fornyet behand- ling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

26) Anden behandling af lovforslag nr. L 39:

Forslag til dyreværnslov.

Af justitsministeren (Engell).

(Fremsat 9/1 91. Første behandling 22/1 91. Betænkning 23/5 91. Ændringsforslag nr. 19 af 27/5 91 uden for betænkningen af justitsmini- steren).

Der var stillet 18 ændringsforslag i betæn- kningen.

Uden for betænkningen var der stillet 1 æn- dringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslage- ne og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

*Forhandling***Karen Jespersen (S):**

Når vi skal vedtage en lov om dyreværn, har det været helt afgørende for Socialdemokratiet, at man fik nogle regler med, der sikrede bedre vilkår for dyrene i landbruget. Vi havde gerne set, at man for fremtiden kunne sikre, at køer kom på græs, at søer ikke skulle stå opbundne hele livet, og at svin og køer havde adgang til halm.